

Yleiskuva Ruoka-Kouvolasta tilastojen perusteella

Ruoka-Kouvolan tilastotarkastelu perustuu tietojen kokoamiseen alkutuotannosta, elintarvikkeiden ja juomien valmistuksesta, vähittäis- ja tukkukaupasta sekä ravitsemispalveluista. Tietojen koostamisessa on käytetty uusimpia ja tarkimmilla aluerajauksilla saatavilla olleita tietoja. Alkutuotannon tiedot ovat pääasiassa vuodelta 2014 ja jaoteltuina Ely-keskuksittain. Ruoka-alan yrityksiä kuvaavat tiedot ovat pääasiassa maakunnittain ja vuodelta 2014. Osa tiedoista on myös vuodelta 2013, mikä on viimeisin kuntakohtaisten yritystietojen saatavilla ollut tilastoaineisto. Päivittäistavarakauppaa ja ravitsemispalveluja koskevat tiedot ovat pääasiassa valtakunnallisia. Käytetyt lähteet on esitetty liitteiden 2-5 taulukoiden yhteydessä.

Alkutuotantoa

Kouvola kuuluu Kaakkois-Suomen Ely-keskuksen alueeseen, jossa sekä maatilojen että käytössä olevan maatalousmaan osuus on 6 % koko Suomen vastaavista luvuista. Kaakkois-Suomen peltoalasta 9 % on luomuviljelyssä, mikä myöskin vastaa koko maan keskiarvoa. Maatiloja on alueella vajaa 3 300 kappaletta, joissa liki kolmannes (1 021) sijaitsee Kouvolassa. Käytössä olevasta maatalousmaasta niin ikään kolmannes (33,7 %) on Kouvolan alueella.

Kaakkois-Suomen alueella on keskimääräistä enemmän viljanviljelyä ja se on päätuotantosuuntana lähes puolella tiloista (46,8 %, 1534 tilaa). Leipäviljasta vajaa 8 %:a tuotetaan Kaakkois-Suomessa. Alueella on monipuolisesti peltokasvien, vihannesten, marjojen ja hedelmien viljelyä, perunasta ja kaalista paprikaan, tyrniin ja omenaan. Viljanviljelyyn erikoistuminen näkyy kuitenkin siinä, että vihannesten ja marjojen tuotantoalat ja -määrät ovat melko pieniä. Kasvihuonetuotanto on suhteellisesti suurempaa ja esimerkiksi ruukkupersiljasta runsas kymmenesosa (12,9 %) tuotetaan Kaakkois-Suomessa. Kotieläintaloudessa yleisin tuotantosuunta on lypsykarjatalous (päätuotantosuuntana 12,3 %, 402 tilaa). Naudanlihan tuotantotiloja on 140 kappaletta. Alueen sikatalous- ja siipikarjatilojen määrä on vähäinen ja lasketaan kymmenissä. Kouvolassa maitotiloja on 102, ja Kouvolan alueella tuotettiin 600 000 kg naudanlihaa ja 1,3 miljoonaa kiloa sianlihaa vuonna 2014.

Kaakkois-Suomessa toimii myös muita alkutuotannon yrittäjiä ja yrityksiä. Kymenlaakson alueella on noin 40 sisävesien ja merivesien ammattikalastajaa sekä muutamia ruokakalaa kasvattavia laitoksia. Mehiläistalous on maassamme yleensä sivutoimista tai harrastustoimintaa, mutta Kymenlaakson alueella toimii myös muutamia suuremman mittaluokan tuottajia. Poimijat toimittavat luonnonmarjoja ja -sieniä kauppoihin. Luonnonsienistä kaksi kolmasosaa (67 %) tulee Itä-Suomen alueelta. Luonnontuotteiden keruuseen erikoistuneita yrityksiä alueella on yksi. Metsästyksen kautta päätyy myös riistaa ruokapöytiin.

Elintarvikkeiden ja juomien valmistusta

Kymenlaaksossa on 119 elintarvikkeiden ja juomien valmistajaa. Alueella on monipuolista elintarvikkeiden valmistusta, mutta yrityksistä kaksi kolmasosaa toimii kolmella yleisimmällä toimialalla, joita ovat leipomotoiminta, vihannesten, marjojen ja hedelmien jalostus sekä kalanjalostus. Yritykset ovat tyypillisesti pieniä kuten yleensäkin elintarvikeyritykset Suomessa. Kouvolassa on 25 elintarvikevalmistajaa ja 4 juomien valmistajaa. Niissä työskentelee noin 430 henkilöä ja yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on noin 156 miljoonaa euroa. Näiden yritysten joukossa on mm. lihatuotteiden, makeisten, myllytuotteiden, einesten ja kotieläinten rehujen valmistajia. Elintarvikejalostuksen alalla maitotalous- ja leipomotuotteiden valmistus on Kouvolassa volyymitaan suurinta. Ne kattavat yli puolet alan yritysten työntekijämäärästä ja liikevaihdosta.

Elintarvikekauppaa

Päivittäistavarakauppoja on Suomessa noin 4 000 kappaletta. Näistä määrällisesti eniten on isoja valintamyymälöitä (1 065 kpl) ja erikoismyymälöitä (910 kpl). Suurin osa päivittäistavaroiden myynnistä tapahtuu kuitenkin hypermarketien (27 %) ja isojen supermarketien (36 %) ja isojen valintamyymälöiden (16 %) kautta. Kauppahalleja, myymäläautoja ja -veneitä Suomessa on vähän. Kyläkauppoja Suomessa on noin 300, joista Kymenlaakson alueella on 12. Kouvolan alueella on 76 päivittäistavarakauppaa, joissa myynnistä yli puolet on päivittäistavaroita. Näistä 11 on isoja supermarketteja, 14 pieniä supermarketteja ja 31 valintamyymälöitä (yli 100 m², enintään 400 m²). Näissä kaupoissa on henkilöstöä noin 550 ja niiden yhteenlaskettu liikevaihto on 193,4 miljoonaa euroa. Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan erikoiskauppoja on Kouvolassa 28. Erikoiskauppoja on muutamia tuoteryhmään kohden, joukkoon kuuluu esimerkiksi 3 makeiskauppaa, 3 jäätelökioskia ja yksi lihakauppa. Myös tori- ja kojumyyjiä on muutamia. Lisäksi Kouvolan alueella on 13 yritystoimipaikkaa, jotka harjoittavat elintarvikkeiden, juomien ja tupakan tukkukauppaa tai agentuuritoimintaa.

Ravitsemispalveluja

Suomessa suurkeittiöitä on runsaat 16 000 kappaletta ja ne tarjoavat vuosittain noin 900 miljoonaa annosta. Suurkeittiöistä kaksi kolmannesta (68,8 %) on kahviloita ja ravintoloita, vajaa neljännes (23,5 %) julkisia keittiöitä. Vaikka julkisten keittiöiden määrä on pienempi, ne tuottavat lähes puolet (45,5 %) vuosittain tarjotuista annoksista. Henkilöstöravintoloiden osuus on pieni. Kouvolassa ravitsemisalan yritysten toimipaikkoja on 182 kpl ja niissä työskentelee liki 700 henkilöä. Enemmistö yrityksistä on ja kahvila-ravintoloita (67 kpl) ja ravintoloita (59 kpl). Joukossa on vähiten baareja (7 kpl), ruokakioskeja (9 kpl) ja pitopalveluja (12 kpl). Näiden yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on 68,7 miljoonaa euroa.